

pénzszerezési lehetőség, hanem megbecsülést és helyes önértéket teremt. A munkanélküliség nem hiába áll tehát harmadik helyen a gondok skáláján, közvetlenül a gyógyíthatatlan betegségek és a közeli hozzátartozók elvesztése után. A munkanélküli bizonytalan életkörülményekben, percről percre él; elveszti reményét, bizalmát s gyakran annyira levertté lesz, hogy lelki és pszichikai segílyre szorul.

Hogy állunk azokkal, akik „megbotlottak“? „Igazságosság szeretet nélkül bosszú” – mondotta Jakob Wassermann. Társadalmunk saját kezűleg áll bosszút, s még nevet is ad eljárásának: a büntetés kitöltése. A börtön lakóival szemben még mindig a fenytés és megtorlás a fő szempont. Pedig ha jól meggondoljuk, belátjuk, hogy az ilyen magatartás senkit sem tart vissza az aszociális, társadalomellenes tettektől. Inkább azért kellene küzdenünk, hogy a tettes jobb belátásra ébredjen és emberileg kerüljön közel hozzánk.

Ugyancsak katasztrófális helyzetben vannak azok, akiket elbocsátanak a börtönből. Nagy részüket szabadulásuk után sem fogadja be a társadalom. Sőt megbélyegzi még gyermekeiket is! Mintha csak meg lennének gyözödve: Mi sohasem bukhatunk el, mi mentesek vagyunk minden büntől.

Csak néhány csoportra akartam rámutatni, akik különösképpen igénylik segítségünket, s emiatt leginkább felebarátaink. De minden nap felmerülhetnek új csoportok is, új szükségletet szenvedők. Érvényes tehát Wildgans mondanása: „Kötelességed, hogy élesítsd lelki szemeid világát és megsejtsed, elképzeld azt is, ami nem közvetlenül játszódik le előtted.” Más szóval: Legyünk ébren, hogy növekedjék képzelőerőnk a szükséglet szenvedők iránt.

Erwin Ringel

(Entschluss 1985/5; rövidítve)

MINDENNÉL ÉRTÉKESEBB ADOMÁNY

Elgondolkodtató, hogy korunkban a keresztényeknek, – így a katolikusoknak is – néhány csoportja milyen nagyra értékeli a nyelvek adományának karizmáját.

Azért is érdemes ezen elgondolkodni, mert a különböző karizmaikon túl Szent Pál „értékesebb adományok” elnyerésére buzdítja a korintusi híveket, s ezért „mindennél magasztosabb utat” mutat nekik. Ez a „mindennél értékesebb adomány” és „mindennél magasztosabb út” a szeretet adománya, a szeretet útja (vö. 1Kor 12. és 13.), melyre „törekedni kell” (1Kor 14,1.).

A szeretet új parancsa

Martini bíboros, a római Institutum Biblicum, majd a Gergely Egyetem egykori rektora, Milánó érseke „Ime a ti Királyotok” (Voici votre Roi” – Cerf. 1981. – 8e meditation) c. elmélkedési könyvében idézi Jézusnak az utolsó vacsorán elhangzott „új” parancsát: „Szeressétek egymást! Amint én szeretlek benneteket, úgy szeressétek egymást ti is. Arról tudják majd meg rólatok, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt” (Jn 13, 34-35).

Véleménye szerint – s ez érdekes megállapítás – Jézusnak ez az új parancsa nem szól mindenkinek, hanem csak követőinek. Ez tűnik ki az idézett 35. vers követelményéből is. Hozzá tehetjük, hogy a szeretet mindenkire érvényes parancsát Jézus a hegyi beszédben fogalmazta meg: „Amit akartok, hogy veletek tegyenek az emberek, ti is tegyétek velük.” Martini hozzáfűzi: „Ez a törvény és a próféták”, vagyis az ószövetségi, a Krisztus eljövele előtti törvény. Ez vonatkozik tehát ma is minden emberre, aki számára „Krisztus még nem jött el”, vagyis nem az Ő tanítványa (Mt 7,12).

A szeretet újszövetségi mércéje

Tanítványai számára viszont Jézus önmagát állította a szeretet mércéjéül: „Amint én szerettelek benneteket, úgy szeressétek egymást ti is.” Ezért „új” Jézus szeretet parancsa. Milyenek mondja Jézus az Ő szeretetét a búcsúvacsorán? Olyannak, amilyenek eddig földi életében bemutatata és olyannak, amilyenek a kereszten még be fogja mutatni. Erre utal, amikor kijelenti: „Senki sem szeret jobban, mint az, aki életét adja barátaiért . . . , a barátaim vagytok . . .” (Jn 15,13-14).

És most, amikor búcsút vesz övéitől, kijelenti: „Azért megyek el, hogy helyet készítsek nektek, azután újra eljövök és magammal viszlek benneteket, hogy ti is ott legyetek, ahol én vagyok” (Jn 14,2/b.3), mert – imádkozza Atyához – „Akarom, hogy akiket nekem adtál, ott legyenek velem, ahol én vagyok” (Jn 17,24).

De Jézus nemcsak velünk akar lenni itt és majd az örökkévalóságon át, hanem bennünk akar lakni: „Aki szeret engem, az megtartja tanításomat, s Atyám is szeretni fogja. Hozzá megyünk és benne fogunk lakni” (Jn 14,23).

Továbbá nemcsak egyesülni kíván mindegyikünkkel külön-külön, hanem azt akarja, hogy egymással is egyesüljünk: „Legyenek mindnyájan egy. Amint Te, Atyám, bennem vagy s én benned, úgy legyenek ők is bennünk . . . , én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen egy legyenek . . .” (Jn 17,21-23).

A szeretetnek ezen mércéje szerint szeretetünk jellemzői: az áldozatkészség, a kiüresedés és hasonulás, az együttlét és az egymásban-lét. És még valami: az öröm. Jézus mennybemenetele után a tanítványok „nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe. Nem hagyták el a templomot és szüntelenül dicsőítették az Istent” (Lk 24,52/b-53). Ennek az örömek forrása Jézus öröme bennünk: „Ha teljesítetek parancsaimat, megmaradtok szeretetemben, amint én is megtartottam Atyám parancsait, és megmaradok szeretetében. Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is és teljes legyen örömötök” (Jn 15,10-11).

A szeretet új parancsa az ősegyházban

Így már értjük az első jeruzsálemi hívők életét, akik a mennybemenetel után „mindannyian egy szívvel – egy lélekkel (örömmel) állhatatosan imádkoztak” az emeleti teremben és pünkösd napján is „ugyanazon a helyen mindnyájan együtt voltak” (ApCsel 1.13/a.14; 2,1).

És pünkösöd után?

„Aznap mintegy háromezer lélek tért meg. Állhatatosan kitarítottak az apostolok tanításában, a kenyéртörésben és az imádságban . . . A hívek mind összetartottak és közös volt mindenük. Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szükségét szenvedtek. Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és tiszta szívvel vették magukhoz az ételt. Dicsőítették az Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponként vezetett hozzájuk olyanokat, akik hagyták, hogy megmentse őket“ (ApCsel 2,41/b-47).

Pünkösöd előtti néhány napról nem sok tudósítani valója van Szent Lukácsnak a hívők kis közösségéről; a Szentlélek eljövele után azonban kezd megvalósulni a szeretet „új parancsa“. Érdemes tehát ezt a szöveget az utolsó vacsorán elhangzott fentebb elemzett „új parancs“ követelményeivel összevetni.

Az „egy szív, egy lélek“ jelzi az örömet és a benső egységet, s azt, hogy „összegyűltek, együtt voltak“, a külső látható összetartozást. Szívesen voltak egymás társaságában. A szegények segítése pedig tanúskodik áldozatkészégükről.

Később hasonlókat olvasunk az Apostolok Cselekedeteiben: „A sok hívő mind egy szív, egy lélek volt. Egyikük sem mondta vagyonát sajátjának, mindenük közös volt . . . Mindnyájan bőven részesültek a kegyelemben. Nem akadt közöttük szűkölködő . . .“ (ApCsel 4,32-34/a). Továbbá: „Mindnyájan egy emberként voltak a Salamon-csarnokban. Mások közül senki sem mert közéjük elegyedni, de a nép sokra tartotta őket“ (ApCsel 5,13).

Akárcsak a fent idézett szövegben (vö. ApCsel 2,47), itt is említés történik a kívülről való megbecsüléséről. Valóra vált tehát Jézus kívánsága: „Arról ismerik meg, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt“ (Jn 13,35).

Úgy tűnik, hogy a jeruzsálemi ősegyházban a hívők – az apostolokat és a diakónusokat nem számítva (vö. ApCsel 6,5,8; és 8,4-8) – nem rendelkeztek rendkívüli adományokkal, de a legfontosabbal igen: a szeretettel. Viszont, érdekes módon, a korintusi egyház bővelkedett különböző karizmákban, főleg a nyelvek adományában. Szent Pálnak azonban intenie kellett őket, hogy a legfontosabb ajándéokra, a szeretetre törekedjenek.

És ma?

Valami hasonló igény tapasztalható korunk vallásos kiscsoportjainál is. Szeretik és segítik egymást, szívesen, olykor látható örömmel vannak együtt, és ha nem is alakul ki mindig az „egy szív, egy lélek“, szeretnek közösségben imádkozni. Evangelizációs törekvések is jelentkeznek, akárcsak a jeruzsálemi egyházban: „Amíg imádkoztak, megremegett a hely, ahol összegyűltek. Mindnyájukat eltöltötte a Szentlélek, és bátran hirdették az Isten szavát“ (Ap Csel 4,31). Vagy: „Az apostolok nagy erővel tanították Urunk, Jézus feltámadását, és mindnyájan bőségesen részesültek a kegyelemben“ (ApCsel 4,33).

A szeretet személytől személyhez vezet. Az első tennivaló tehát: elfogadni a másikat. Ez nem mindig könnyű. Elfogadni olyannak, amilyen. — S ha elfogadtuk, ahhoz is kell értenünk, hogy befogadjuk őt lelkünk mélyébe. Jézusban keressük az egységet, a lélekben egymásban élést. Keressük az alkalmat, hogy szívesen legyünk egymás társaságában, hogy őszintén feltárulkozzunk és a másik feltárulkozását szeretettel fogadjuk és befogadjuk. Adjuk tudtára: „Te jelentesz valamit a számomra” és én is jelen akarok lenni a te számodra, ahogyan igényled, ahogyan igényelsz engem. Veled vagyok, érted vagyok itt, ha befogadsz, szívesen élek benned, amint te is élheted bennem a magad életét. Ezért örömmel imádkozom veled, érted és távollétedben lelkeddel egyesülve. Így leszünk egy szív és egy lélek, így növekedik bennünk a számunkra legfontosabb, a szeretet. Így tölt el bennünket egyre jobban a szeretet és öröm lelke: a Szentlélek, és így kapunk szeretetben fogant erőt, részesülünk „bőséges kegyelemben”, hogy „hirdessük Isten szavát” és „nagy erővel” tanúsítsuk „Urunk, Jézus feltámadását”.

És így, nem „rendkívüli” kegyelmekkel és karizmákkal, hanem a mindenél „értékesebb adománnyal”, a „mindennél magasztosabb”, s ezért „rendkívüljobb” utat, a szeretet útját járva teljesedjünk ki személyes és közösségi kereszténységünkben.

Moór Imre

LEVELESLÁDÁNKBÓL

Kérdésekre válaszolunk

Mi az engesztelés? Az ember nem tudja megbántani Istent, a véges a végtelent. Akkor miért engeszteljen?

Érdekes, hogy az ember körömszakadtáig védi szabadságát, sőt függetlenségét. Az ezzel járó felelősséget azonban már nem akarja vállalni. Ezért próbál menekülni a lelkiismeretében fellépő büntudattól és, amely végső, Isten előtti felelősségének jele.

Az ember nagyon is véges lény, de lelkében mégis ablak tárul fel a végtelenre: legbensőbb lényege az abszolútra vágyik, értelmével s önmagát ajándékozó képességével bizonyos fokig mindent megközelíthet. Találkozhat tehát a Végtelennel.

Valóban nem bánthatja meg Istent úgy, hogy fizikailag okozzon neki fájdalmat. S lelki síkon is csak képletesen beszélhetünk fájdalomról Istennél. De az emberi szabadság rejtélyes valóságához tartozik, hogy állást foglalhat Istennel kapcsolatos viszonyában. Igennel vagy nemmel felelhet neki. S ez a nem a bűn. Az ember elfordulhat Istentől, bár evvel veszébe rohan, mivel nem követi alapvető igényét: nem keresi az igazi Abszolútumot. Nemleges válasza, engedetlensége tükröződik büntudatában, hiszen többé-kevésbé világosan érzi, hogy céltalanná, értelmetlenné vált az élete. S ez végtelenül komoly dolog. Ezért találkozunk minden vallásban az ún. engesztelő áldozatokkal. Saj-